

Eğitim Teknolojilerinin Öğrenmedeki Rolü ile Bilişim ve İletişim Açısından Çok Kültürlülük ve Çok Dillilik

Hüseyin Bayrak

MEB Eğitim Yöneticisi

bayrakkayseri@hotmail.com, ORCID:0000-0003-0574-0801

Özet

Öğrenme çerçevesinde çevrimiçi öğrenme pedagojisi ve teknoloji araçlı öğrenme (çevrimiçi veya elektronik öğrenme) yer ve zaman engellerini ortadan kaldırarak etkin ve zengin öğrenme ortam ve süreçlerinin oluşmasına yardımcı olduğu bilinmektedir. Böyle bir ortamda yeni bir pedagojinin ortaya çıkması söz konusu olmaktadır. Elektronik öğrenmenin geleneksel öğrenme ortamlarından ne kadar farklı olduğu çoğu kez tartışılmıştır. Okullar, üniversiteler, ev ortamında sürdürülen öğrenme ve öğretim süreçleri ve uygulamalarının altında yatan elektronik öğrenme konusunda çok sayıda pedagojik yaklaşımlar geliştirilmiştir. Bilgisayar ve internet herhangi bir öğrenme ve öğretim yöntemi için söz konusu olduğuna göre elektronik öğrenme problem odaklı öğrenmeden Simulator (canlandırma) öğrenmeye kadar geniş bir pedolojik yaklaşımı kapsamaktadır. Öğrenme teknolojilerinin bireysel öğrencilere gerçek öğrenme zorluk dereceleri ve geri bildirim söz konusu olduğu öğrenme performanslarına ilişkin temel pedagojiyi ve kılavuzluğu nasıl sağlayacağına dikkat çekilmesi gerekmektedir. Yapısal görüşün savunucuları, öğrenmenin aktivite ile gerçekleşen bir süreç olduğunu ileri sürer ve geri beslemenin bireysel olarak sağlanmasını savunmaktadır. Oluşturmacı, karşılaştırmacı ve keşfedici bir doğaya sahip öğrenme deneyimi yeni teknolojiler sayesinde öğrenme güdülenmesi artmakta ve yeni sanal gerçeklik ile özgüven ve bağımsız öğrenme desteklenmektedir. Geleneksel öğrenme yönteminde öğrenilecek konuya ilişkin doğrudan tek

tarafli bir etkileşim varken yeni teknolojiler sayesinde diğer öğrenciler ve öğrenme malzemesi ile iki tarafli bir öğrenme süreci başarılmaktadır. Farkli yaklaşımlar paralelinde gelişen yeni öğrenme modelleri, oluşturma öğrenme yöntemini (constructivism), keşfederek, katılımcı merkezli ve bilgisayar destekli eğitim ve bilgi oluşturma süreçleri ile artık bireylerin kendi öğrenmeleri için çok fazla tasalanmalarını gerektiği zaten öğrenmenin kendiliğinden gerçekleşeceğini savunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim Teknolojileri, Bilişim, İletişim, Çok Kültürlülük, Çok Dillilik

Multiculturalism and Multilingualism in Terms of Information and Communication with the Role of Educational Technologies in Learning

Abstract

Within the framework of learning, online learning pedagogy and technology-assisted learning (online or electronic learning) are known to help create effective and rich learning environments and processes by eliminating space and time barriers. In such an environment, there is a question of the emergence of a new pedagogy. It has often been discussed how different electronic learning is from traditional learning environments. A large number of pedagogical approaches have been developed on electronic learning, which underlie the learning and teaching processes and practices carried out in schools, universities, home environments. Since computers and the Internet are involved for any learning and teaching method, electronic learning covers a wide pedagogical approach from problem-oriented learning to Simulator learning. Attention should be paid to how learning technologies will provide individual students with basic pedagogy and guidance on learning performances, where real learning difficulties and feedback are concerned. Proponents of the structural view assert that learning is a process that takes place through activity and advocate that feedback should be provided individually. Learning experience with a constructive, comparative and exploratory nature thanks to new technologies, motivation to learn is increasing, and self-confidence and independent learning are supported with the new virtual reality. While there is a direct one-sided interaction related to the subject to be learned in the traditional learning method, a two-sided learning process is achieved with other learners and learning material thanks to new technologies. New learning models developing in parallel with different approaches have discovered the constructivist learning method (constructivism), arguing that learning will happen spontaneously, with participant-centered and computer-aided education and knowledge creation processes, individuals should no longer worry too much about their own learning.

Key Words: Educational Technologies, Informatics, Communication, Multiculturalism, Multilingualism

Giriş

Öğrenme teknolojilerinin bireysel öğrencilere gerçek öğrenme zorluk dereceleri ve geri bildirim söz konusu olduğu öğrenme performanslarına ilişkin temel pedagojiyi ve kılavuzluğu nasıl sağlayacağına dikkat çekilmesi gerekmektedir (Deryakulu, 2019).

Yapısal görüşün savunucularından Papert ve beraberindekiler, öğrenmenin aktivite ile gerçekleşen bir süreç olduğunu ileri sürer ve geri beslemenin bireysel olarak sağlanmasını savunur (Göksel, 2023).

Oluşturmacı, karşılaştırmacı ve keşfedici bir doğaya sahip öğrenme deneyimi yeni teknolojiler sayesinde öğrenme güdülenmesi artmakta ve yeni sanal gerçeklik ile özgüven ve bağımsız öğrenme desteklenmektedir (Göksel, 2023).

Geleneksel yöntemde öğrenilecek konuya ilişkin doğrudan tek taraflı bir etkileşim varken yeni teknolojiler sayesinde diğer öğrenciler ve öğrenme malzemesi ile iki taraflı bir öğrenme süreci başarılmaktadır (Deryakulu, 2019).

Son olarak Deryakulu, oluşturmacı öğrenme yöntemini (constructivism), keşfederek, katılımcı merkezli ve bilgisayar destekli eğitim ve bilgi oluşturma süreçleri ile artık bireylerin kendi öğrenmeleri için çok fazla tasalanmamaları gerektiği zaten öğrenmenin kendiliğinden gerçekleşeceğini savunmaktadır (Deryakulu, 2019).

Günümüzde hızla gelişen yeni eğitim modellemelerinde ve öğrenme yöntem ve tekniklerinde yeni teknolojilerinin öğrenme pedagojisine getirdiği yenilikleri göz önünde bulundurarak programlarını uygulanması sürecinde bilgi ve iletişim destekli eğitim ve öğrenme araçlarına yer vermiştir (Göksel, 2023).

Az Kullanılan ve Öğretilen Dillerin Gelişiminde Web Desteği

İnternet'in eğitimde kullanımı dil öğrenme, yazılı eleştiri, diğer kültürleri tanıma, fen derslerinde uzmanlarla iletişim kurma, kütüphanelere ulaşma, istediği zaman ve ilgi alanı içine giren konuları

öğrenme gibi konular açısından özellikle lise ve yüksek öğrenim seviyesindeki katılımcılar için yaygın ve etkin fırsatlar yaratmaktadır (Göksel, 2023).

Sanal ortamdaki küresel ve kültürler arası etkileşim dil öğrenimine yönelik hizmetleri açısından internet kullanımını yoğun bir kullanıcı kitlesi ile bir araya getirmektedir (Deryakulu, 2019).

Dil öğreniminde bilgisayar destekli çalışmalar yapısal, bilişsel ve de sosyo-bilişsel bir yaklaşımla Charles Crook tarafından ele alınmıştır. Yapısal yaklaşımda bilgisayar ve onun desteklediği teknolojiler bir öğretici (tutor) ve danışman (mentor) olarak kullanılmıştır. “MacFrancais” gibi boşluk doldurma işlevli çeviri programı yapısal kuramda hazırlanmış ilk programlardan biridir (Göksel, 2023).

Bilişsel yaklaşımla dil öğretiminde bilgisayar destekli modele en iyi örnek Papert (1980)’in MIT Media Laboratory biriminde hazırlanan “Turtle Logo” ve “Philippe” oyun programıdır (Deryakulu, 2019).

“Philippe” orta ve ileri düzey Fransızca öğrenen kişiler için ses, görüntü, grafik ve metinden oluşan jenerik bir bilgisayar programıdır. Katılımcılar program içerisinde kendi basit tasarımlarını ve derslerini hazırlayabilmektedirler (Göksel, 2023).

Sosyo-Bilişsel yaklaşımın temelinde kişilerin (öğrencilerin) bilgisayar ile etkileşime girmesi mantığı bulunmaktadır. Crook, bu anlamda bilgisayarı bir yardım çantası gibi düşünmüş ve yazma, saklama, kopyalama ve değiştirme özelliklerini öğrenen kişiye düşünsel bir kazanım getireceğini vurgulamıştır (Türkoğlu, 2023).

John Higgins tarafından 1980’lerde geliştirilen “Storyborad” ve “Double-up” programı öğrencilerin farklı şekillerde metin üretmesine olanak sağlamıştır. Yapısal anlamda bilgisayarlar dil öğrenmedeki rolü düzeltme, açıklama ve alıştırma işlevli olmuştur (Deryakulu, 2019).

Bilişsel anlamda analitik düşünme ve geri besleme fonksiyonları öne çıkarken sosyo-bilişsel anlamda metin bağlantılı etkileşimli ve yaratıcı öğrenmeyi destekleyen bir araç olarak kullanılmıştır (Göksel, 2023).

1980’lerin sonlarına doğru yardımcı metinlerin kısacası web sayfalarının gelişmesiyle birlikte sohbet odaları ve web sayfaları dilin etkileşimli ve dinamik işlevlerinin kullanıldığı ortamlar olarak yerini almıştır (Türkoğlu, 2023).

Yardımcı-bütüncül metin (Hyperetext) kavramı, çoklu ortam (çoklu ortam) teknolojisinin gelişmesi ile paralel olarak ortaya çıkmış olup, ses, görüntü, grafik, ve yazıyı da bünyesine alan okuyucuya okuma sürecinde seçim hakkı da tanıyacak şekilde yazılı bilgileri yukarıda belirtilen öğelerle beraber, tek yönlü olmayan bir şekilde sunup, dijital ortamdaki bilgilerin tümünü kapsamaktadır (Deryakulu, 2019).

Avrupa Birliği en yaygın ve sık kullanılan diller (İngilizce, Almanca ve Fransızca) dışında diğer üye ve aday ülkelerin dillerinin de desteklenmesi ve yaygınlaştırılmasına önem vermektedir (Lingua (Dil Öğrenim ve Öğretimi Programı), 2023).

Bu çerçevede Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik programlarından biri olan Lingua etkin bir rol oynamaktadır (Lingua (Dil Öğrenim ve Öğretimi Programı), 2023).

Lingua (Dil Öğrenimi ve Öğretimi) Programı; AB Genel Eğitim Programı olan Socrates'in alt programlarından biridir. Lingua programının en önemli amaçlarından biri de dil eğitiminde son teknolojiyi içeren materyallerin kullanımını özendiren projelere, olumlu yaklaşarak bunlara önem ve öncelik vermektedir (Lingua (Dil Öğrenim ve Öğretimi Programı), 2023).

Web Tabanlı Dil Öğretimi ve Öğrenimi

Teknolojideki ilerlemeler ve değişimler tüm sektörlerde olduğu gibi eğitimi de etkilemiştir. Önceleri sınıflarda var olan yazı tahtası, tepegöz ve film şeritleri gibi eğitim araçları, yerini gelişkin teknoloji ürünü olan bilgisayar ve internete bırakmaktadır (Atılğan, 2023).

Bu gelişim, zamanla yüz yüze ve birebir yöntemle eğitim veren okulların modelini de değiştirerek yerini sanal okullara bırakacaktır. Bunun amacı; eğitimde teknoloji kullanımını, sistemli ve plânlı bir politika olarak yaygınlaştırmak, eğitim hizmetlerinin kalitesini yükseltmek, başta öğretmenlerin ve öğrencilerin olmak üzere tüm bireylerin eğitim ihtiyaçlarına yanıt verebilecek elektronik sistemi oluşturmaktır (Eğitim, Mesleki Eğitim ve Gençlik Politikası, 2023).

Web tabanlı uzaktan eğitim yoluyla yabancı dil öğretiminde de diğer alanlarda olduğu gibi dört temel öğe bulunmaktadır:

- 1.Öğreten, uzaktan eğitim için gerekli alt yapıyı hazırlar,
- 2.Öğrenen, kendisine uygun bir öğrenme stratejisi belirler,
- 3.Ortam (radyo/televizyon/bilgisayar/internet/basılı materyal/telefon vb.) seçilir,
- 4.Seçilen ortama göre hazırlanmış olan uygun materyal kullanılır (Grundtvig Öğrenme-Ortaklığı Klavuzu, 2020).

Web tabanlı eğitim yoluyla yabancı dil öğretimi ile ilgili kaynaklar tarandığında Çince'den Makedonca'ya pek çok dilin uzaktan eğitim yöntemiyle öğretildiği/öğrenildiği görölmektedir (Isman ve Dabaj, 2023).

Bunlara örnek verilecek olursa; İngiltere'de "Ulusal British Program" 1980'lerde radyo ve televizyon yoluyla Fransızca öğretmek amacıyla bir uygulama başlatmıştır (Isman ve Dabaj, 2023).

Uygulamada; radyo/TV yayınları yer almakta, öğrenen katılımı için programla ilintili bir dergi çıkartılmakta, dili kullanmak için yerel çalışma grupları oluşturulmakta, çift yönlü iletişim için ise telefonla soru-yanıt servisi kullanılmaktadır (Eğitim, Mesleki Eğitim ve Gençlik Politikası, 2023).

Uzaktan eğitim yoluyla yabancı dil öğretiminin ne kadar çeşitli dili kapsayabileceği 1985 yılında Avustralya yüksek öğretim kurumlarının bu konudaki programları incelendiğinde açıkça görölmektedir (Kutluata, 2021).

Yedi farklı kurumda lisans derecesi veya Asya çalışmaları diplomasına kredi olarak katılmak üzere verilen bu programlarla Almanca, Endonezya dili, Fransızca, İtalyanca, Japonca, Makedon'ca, Polonya dili, Portekizce, Sırpça, Ukrayna dili, Vietnam dili, Yunanca dilleri öğretilmektedir (Isman ve Dabaj, 2023).

Gelişen teknoloji ile hizmetler de çeşitlenmektedir. Web tabanlı sözlükler ve çeviri siteleri yabancı dil öğrenenlere dil öğrenme ve kullanma sürecinde kolaylıkla başvurabilecekleri kaynakları oluşturmaktadır (Kutluata, 2021).

Uzaktan eğitim web yoluyla yabancı dil öğretiminin özel öğretim yöntemleri gerektirdiği bir gerçektir. Coğrafik ve yönetsel faktörlerin uzaktan eğitimi tercih edilir hale getirdiği durumlarda

yabancı dil öğrenim sürecinde yoğun bir biçimde etkileşimli iletişim sağlanması başarı için son derece önemlidir (Atılğan, 2023).

Uzaktan eğitim yöntemi, yabancı dil öğretmeni eksiği olan ve kaynakları kısıtlı olan okullara eşit şans vermek amacıyla daha yoğun bir biçimde uygulanabilir. Ayrıca, öğretimi yaygın olmayan dillerin öğretiminde de uzaktan eğitim yöntemi yararlı olabilmektedir (Grundtvig Öğrenme-Ortaklığı Klavuzu, 2020).

Öğrenmede Eğitim Teknolojilerinin Desteği ve Rolü

Çevrimiçi öğrenme pedagojisi ve teknoloji araçlı öğrenme (çevrimiçi veya elektronik öğrenme) yer ve zaman engellerini ortadan kaldırarak etkin ve zengin öğrenme ortam ve süreçlerinin oluşmasına yardımcı olduğu bilinmektedir. Böyle bir ortamda yeni bir pedagojinin ortaya çıkması söz konusu olmaktadır (DILANG, 2023).

Elektronik öğrenmenin geleneksel öğrenme ortamlarından ne kadar farklı olduğu çoğu kez tartışılmıştır. Okullar, üniversiteler, ev ortamında sürdürülen öğrenme ve öğretim süreçleri ve uygulamalarının altında yatan elektronik öğrenme konusunda çok sayıda pedagojik yaklaşımlar geliştirilmiştir (Deryakulu, 2019).

Bilgisayar ve internet herhangi bir öğrenme ve öğretim yöntemi için söz konusu olduğuna göre elektronik öğrenme problem odaklı öğrenmeden Simulator (canlandırma) öğrenmeye kadar geniş bir pedolojik yaklaşımı kapsamaktadır (DILANG, 2023).

Öğrenme materyaline yeni teknolojiler sayesinde sağlanan erişim sayesinde bilginin yapılandırılması ve oluşturulması konusunda sanal dünyaların yaratılması ve keşfedilmesi yeni eğitim paradigmasını da beraberinde getirmiştir (Deryakulu, 2019).

“Teachers and Machines” adlı kitabında Larry Cuban sınıfta teknoloji kullanımı konusuna ilişkin tarihsel geçmişi taramış ve yeni teknolojilerin yeni öğrenme vb. öğretim yöntemleri geliştirmektense sürekli mevcut pedolojiyi destekleme eğiliminde olduğu için eğitimde reform yaratma konusunda başarısız kaldığını vurgulamıştır (Göksel, 2023).

Görülen odur ki hiçbir yeni teknoloji eğitimde köklü bir değişikliği neden olmamıştır. Daha önce yeni teknolojileri ve pedagojileri hiç kullanmamış katılımcıların bunları mevcut öğrenme süreçlerine sokmaları da gerekmemektedir (DILANG, 2023).

Yeni bir öğretim yöntemi olarak ortaya konulan “Açık Üniversite”nin gelişimi iyi bir örnektir. Açık üniversite uygulamasının başarısı iyi tasarlanmış öğrenme programlarının ve bireysel geri beslemenin geleneksel prensipler ışığında yerel öğretmenler aracılığı ile aktarılmasındadır (Göksel, 2023).

Bilişim ve İletişim Açısından Çok Kültürlülük ve Çok Dillilik

Eğitsel süreçlerde dilsel iletişiminin temelinde sadece Afrika ve Asya değil Latin Amerika ve Avustralya gibi göçmen dil ve dil zenginliği çeşitliliği ve hareketliliği etkin olmuştur (Türkoğlu, 2023).

Birçok ülkenin tek dilli olduğu Avrupa da bile gerek göçler gerekse uluslar arası etkileşim sebebiyle bugün çok dilliliğe dayanan bir iletişim tarzı söz konusudur (Göksel, 2023).

Avrupa’da “Lingua Franca” olarak bilinen ve oldukça baskın bir iletişim dili olan İngilizce farklı kültür ve gruplardan insanların etkileşimi ve teknolojik ilerlemeler sonucu yerini çok dilli iletişime dayanan bir yapıya bırakmaktadır (Lingua (Dil Öğrenim ve Öğretimi Programı), 2023).

Çok dilli iletişim ve toplum olmanın temelinde fikir ve isteklerin birden fazla dille ifade etme istekliliği ve koşulsallığı yatmaktadır. Çok dilli iletişimde dil sadece bir iletişim aracı değil aynı zamanda diğer diller ile de etkileşime giren karmaşık bir yapıdır (Lingua (Dil Öğrenim ve Öğretimi Programı), 2023).

Çok dilli iletişimde katılımcılar dil ile zihinsel eylemleri, algıları düşünce unsurları ve bilgi sistemleri arasında bireysel ve evrensel bağlar kurarlar. Farklı diller farklı iletişim sistemleri anlamına geldiği için diller karşılıklı olarak birbirini etkiler ve farklılaşmış çok dilli iletişim sistemlerinin doğmasına sebep olmaktadır (Lingua (Dil Öğrenim ve Öğretimi Programı), 2023).

Gerek yerli kültürde gerekse yabancı kültürde kritik kültür duyarlılığının geliştirilmesi her eğitim aşamasında hem katılımcı hem de öğretmen açısından önemlidir. Yabancı dil, eğitim ve kültür

aşinalığı gibi unsurlar genel olarak bütün vatandaşlar açısından önem arz etmektedir (DILANG, 2023).

Deryakulu, öğretmenlerin öğretme becerilerini yeniden tanımlayarak esneklik, ilişki kurma ve yaratıcılık gibi becerileri göz ardı etmeleri durumunda yeni yüzyılın eğitim hedeflerini karşılayamayacaklarını ifade eder (Deryakulu, 2019).

Yabancı dil öğretiminde “İletişimsel Edinç”, “Kültürel Farkındalık” ve “Kültürler Arası Edinç” gibi üç önemli edinç bulunmaktadır. İletişimsel Edinç ve Kültürel Farkındalık Avrupa Dil pasaportu içerisinde dil öğrenimi, öğretimi ve değerlendirmesi kapsamında Avrupa Vatandaşlığı Dil Öğrenme projesinin Avrupa Konseyi tarafından da en çok vurgulana ve hedeflenen iki unsur olarak göze çarpmaktadır (Lingua (Dil Öğrenim ve Öğretimi Programı), 2023).

Risager, kültürel farkındalığın birçok teoride olduğu gibi post modern toplumun gelişmesi ile birlikte diğer kültürlerle olan ilginin artması ve “diğerleri” kavramının doğmasına bağlamaktadır (Göksel, 2023).

Kramersch yabancı dil öğrenmede çeşitlilik arz eden kültürel farkındalık ile kültürler arası edinç arasındaki farkın dil öğretimi ile kültür öğretimi arasındaki farktan doğduğunu vurgulamıştır (DILANG, 2023).

Kültür dil tarafından taşınan bir bilgi olarak görülmektedir onun bir özelliği olarak değil. Böylece kültürel farkındalık eğitimde dilden ayrı olarak tek başına bir eğitim odaklı hedef olarak durmaktadır. Bununla birlikte dil sosyal bir uygulama olarak durmakta ve kültür dil öğretiminin çekirdeğinin oluşturmaktadır (Gençlik Programı Nedir?, 2023).

Kramersch eğitimde çok kültürlülüğün öğretmenler açısından kendilerini zaman zaman yetersiz hissedebilecekleri bir ortam doğurabileceğinden dolayı öğretmenlere bazı kültürler arası edinçlerin kazandırılması gerekliliğini vurgulamaktadır (Göksel, 2023).

Kramersch yine bir dilde kültürler arası erince sahip olmanın söz konusu dilde iletişimsel erince sahip olunacağını göstermeyeceğini vurgular (Göksel, 2023).

Avrupa Konseyi (AK)’nin, 19 Ocak 1999’da, 2001 yılının “Avrupa Diller Yılı” olması yönünde aldığı karar, Eylül 2000’de Avrupa Birliği (AB) tarafından da kabul edilerek, 2001 yılı “Avrupa Diller Yılı” ilân edilmiştir. (Karar: 1934/2000/EG) (Lingua (Dil Öğrenim ve Öğretimi Programı), 2023)

“Dilleri öğrenmek kapıları açar - Herkes bunu başarabilir” çağrısıyla başlatılan ve UNESCO tarafından da desteklenen “Avrupa Diller Yılı Etkinlikleri”, yıl sonuna kadar sürdürülmesi planlanmıştır (Türkçe’nin Yabancı Dil Olarak Öğretilmesinde Avrupa Birliği, Kültürel İşbirliği Konseyi Eğitim Komitesinin belirlediği bağlamlar kullanılabilir mi?, 2023).

Avrupa Birliği (AB) Çok dillilik Misyon Şefi Jacques Pécheur, 21. yüzyılın en büyük devriminin, çok dilliliğin yaygınlaşması olduğunu vurgulamaktadır (DILANG, 2023).

Eurobarometer’in araştırmasına göre, AB’nin sınırları içinde, AB’nin 11 resmî dilini, “ana dil” olarak konuşanların oranı şu şekildedir: Almanca yüzde 24, Fransızca yüzde 16, İngilizce yüzde 16, İtalyanca yüzde 16, İspanyolca yüzde 11, Hollanda’ca yüzde 6, Yunanca yüzde 3, Portekizce yüzde 3, İsveççe yüzde 2, Danca yüzde 1 ve Fince yüzde 1 (DILANG, 2023).

Fakat, bu dilleri konuşan AB vatandaşlarının oranı ise daha farklı: Almanca yüzde 32, Fransızca yüzde 28, İngilizce yüzde 47, İtalyanca yüzde 18, İspanyolca yüzde 15, Hollanda’ca yüzde 7, Yunanca yüzde 3, Portekizce yüzde 3, İsveççe yüzde 3, Danca yüzde 2 ve Fince yüzde 1. Bu oranlardan da anlaşıldığı gibi, AB vatandaşlarının yaklaşık yüzde 50’si İngilizce konuşmaktadır (Türkçe’nin Yabancı Dil Olarak Öğretilmesinde Avrupa Birliği, Kültürel İşbirliği Konseyi Eğitim Komitesinin belirlediği bağlamlar kullanılabilir mi?, 2023).

“Ana diliniz dışında, faydalı olduğuna inandığınız hangi yabancı dili öğrenmek isterdiniz?” sorusuna verilen cevap, AB’nin dil haritasının büyük bir bölümüne, gelecekte de İngilizce’nin hâkim olacağını gösteriyor (DILANG, 2023).

Ana dilleri dışında bir başka yabancı dili öğrenmek isteyenlerin oranı şu şekilde: İngilizce yüzde 69, Fransızca yüzde 37, Almanca yüzde 26 ve İspanyolca yüzde 15. Zira, AB üyesi ülkelerin çoğunda, ilk okul katılımcılarının yüzde 90’dan fazlası İngilizce, yüzde 32’si Fransızca, yüzde 18’i Almanca ve yüzde sekizi İspanyolca öğrenmektedir (Gençlik Programı Nedir?, 2023).

Avrupa Konseyi Diller için Ortak Ölçütler (Common European Framework for Language Learning, Teaching and Assessment) Avrupa Birliği desteği ile Avrupa konseyi tarafından geliştirilmiş olup dil eylemlerinin üretim, algı, etkileşim ve araç kullanımı olarak ele alır (Gençlik Programı Nedir?, 2023).

Üretmeden kastedilen dinleyiciye ya da okuyucuya alıcının etkileyemeyeceği şekilde tek yöllü sunulan yazılı ya da sözlü metnin üretilmesi anlaşılmaktadır. Etkileşim, konuşma, tartışma veya uzlaşma içerisinde de gerçekleşebilmektedir (DILANG, 2023).

Avrupa ülkeleri bünyesinde öngörülen işbirliği, anlayış ve hareketlilik sayesinde Avrupalılar bu üç yolu kullanarak yabancı dil öğrenmeleri beklenmektedir (Lingua (Dil Öğrenim ve Öğretimi Programı), 2023).

Yakın zamanlarda Avrupa'daki yüzyılı karşılayan gençler üzerinde yapılan bir anket 25 yaşın altında birçok gencin artık en az bir dilde iletişim kurma konusunda kendine güvendiği ve bu erince sahip olduğu sonucu ortaya çıkmıştır (Gençlik Programı Nedir?, 2023).

Birbirleriyle iyi iletişim kuramayanlar için doğrudan yeni ders ve ilgili araç yapılandırılmasına gidilmesi öngörülmüştür (Türkoğlu, 2023).

Araç kullanımı (mediation) ile anlatılmak istenilen kişinin dil bilgisini fikirlerini ifade etmek için değil de onu anlamak ya da onunla doğrudan iletişim kurmakta zorluk çekenler ile arada bir köprü kurması anlatılmaktadır. Bu tek ve aynı dilde farklı konulardan bahseden kişilerin birbirini anlamakta yaşayabileceği iletişim sorunu ile aynıdır (Lingua (Dil Öğrenim ve Öğretimi Programı), 2023).

Avrupa'daki gençlerin en üçte ikisi en az bir yabancı dilde iletişim kurabilme konusunda kendine güveniyorsa da orta ve ileri yaşta Avrupalının hiçbir yabancı dilde iletişim kuramadığı görülmektedir (DILANG, 2023).

Afrika ve Asya dilleri bir yana Avrupa da yoğun bir iş yaşantısı içerisinde olan Avrupalı vatandaşların Avrupa da sayıları 50 veya daha fazla olan ulusal ve yerel dillerden iki veya üçünü öğrenmeye ne zamanı ne de enerjileri olacaktır (Lingua (Dil Öğrenim ve Öğretimi Programı), 2023).

Dilsel ve kültürel iletişimi kolaylaştırmak için bilgisayar destekli çeviri hizmetleri ve diğer bilgi teknolojilerinden destek alınabilir ve birçok dilde belge ve bilgiye ulaşılabilmektedir (Türkçe'nin Yabancı Dil Olarak Öğretilmesinde Avrupa Birliği, Kültürel İşbirliği Konseyi Eğitim Komitesinin belirlediği bağlamlar kullanılabilir mi?, 2023).

Sonuç

Günümüzde hızla gelişen yeni eğitim modellemelerinde ve öğrenme yöntem ve tekniklerinde yeni teknolojilerinin öğrenme pedagojisine getirdiği yenilikleri göz önünde bulundurarak programlarını uygulanması sürecinde bilgi ve iletişim destekli eğitim ve öğrenme araçlarına yer vermiştir.

Teknolojideki ilerlemeler ve değişimler tüm sektörlerde olduğu gibi eğitimi de etkilemiştir. Önceleri sınıflarda var olan yazı tahtası, tepegöz ve film şeritleri gibi eğitim araçları, yerini gelişkin teknoloji ürünü olan bilgisayar ve internete bırakmaktadır.

Bu gelişim, zamanla yüz yüze eğitim veren okulların modelini de değiştirerek yerini sanal okullara bırakacaktır. Bunun amacı; eğitimde teknoloji kullanımını, sistemli ve plânlı bir politika olarak yaygınlaştırmak, eğitim hizmetlerinin kalitesini yükseltmek, başta öğretmenlerin ve öğrencilerin olmak üzere tüm bireylerin eğitim ihtiyaçlarına yanıt verebilecek elektronik sistemi oluşturmaktır.

İnternetin eğitimde kullanımı dil öğrenme, yazılı eleştiri, diğer kültürleri tanıma, fen derslerinde uzmanlarla iletişim kurma, kütüphanelere ulaşma, istediği zaman ve ilgi alanı içine giren konuları öğrenme gibi konular açısından özellikle lise ve yüksek öğrenim seviyesindeki katılımcılar için yaygın ve etkin fırsatlar yaratmaktadır.

Sanal ortamdaki küresel ve kültürler arası etkileşim dil öğrenimine yönelik hizmetleri açısından internet kullanımını yoğun bir kullanıcı kitlesi ile bir araya getirmektedir.

Bilişsel anlamda analitik düşünme ve geri besleme fonksiyonları öne çıkarken sosyo-bilişsel anlamda metin bağlantılı etkileşimli ve yaratıcı öğrenmeyi destekleyen bir araç olarak kullanılmıştır.

Yirmi birinci yüzyıla doğru yardımcı metinlerin kısacası web sayfalarının gelişmesiyle birlikte sohbet odaları ve web sayfaları dilin etkileşimli ve dinamik işlevlerinin kullanıldığı ortamlar olarak yerini almıştır.

Eğitim yaklaşımlarında bütüncül metin kavramı, çoklu ortam teknolojisinin gelişmesiyle paralel olarak ortaya çıkmış olup, ses, görüntü, grafik, ve yazıyı da bünyesine alan okuyucuya okuma sürecinde seçim hakkı da tanıyacak şekilde yazılı bilgileri yukarıda belirtilen öğelerle beraber, tek yönlü olmayan bir şekilde sunup, dijital ortamdaki bilgilerin tümünü kapsamaktadır.

Bu bağlamda gelişen teknoloji ile hizmetlerin de çeşitlendiğini belirtmek gerekmektedir. Web tabanlı sözlükler ve çeviri siteleri yabancı dil öğrenenlere dil öğrenme ve kullanma sürecinde kolaylıkla başvurabilecekleri kaynakları oluşturmaktadır.

Uzaktan eğitim web yoluyla yabancı dil öğretiminin özel öğretim yöntemleri gerektirdiği bir gerçektir. Coğrafik ve yönetsel faktörlerin uzaktan eğitimi tercih edilir hale getirdiği durumlarda yabancı dil öğrenim sürecinde yoğun bir biçimde etkileşimli iletişim sağlanması başarı için son derece önemlidir.

Uzaktan eğitim yöntemi, yabancı dil öğretmeni eksiği olan ve kaynakları kısıtlı olan okullara eşit şans vermek amacıyla daha yoğun bir biçimde uygulanabilir. Ayrıca, öğretimi yaygın olmayan dillerin öğretiminde de uzaktan eğitim yöntemi yararlı olabilmektedir.

Kaynakça

Atılğan, Doğan. “Avrupa Birliği Sürecinde Türkiye’de Bilgi Hizmetleri”.

http://eprints.rclis.org/archive/00005633/01/AVRUPA_.pdf (12.10.2023)

Aytunga, Oğuz. “Bilgi Çağında Yüksek Öğretim Programları”. Güz 2022, sayı 164.

<http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/164/oguz.htm> (03.09.2023)

Bekiroğlu, O.Feral. “Ölçme Değerlendirmede Alternatif Yöntemler ve Portfolyo Kullanımı”.

<http://www.istekyasam.com/edu7dergi/edu7/makale5.doc> (04.10.2023)

Deryakulu, Deniz “Yapıscı Öğrenme. Sınıfta Demokrasi”. Eğitim Sen Yayınları,

Ankara, 2019. <http://www.egitim.aku.edu.tr/yapici.doc> (21.09.2023)

“DILANG”. www.dialang.org (27.08.2023)

Eğitim, Mesleki Eğitim ve Gençlik Politikası.

<http://www.deltur.cec.eu.int/default.asp?lang=0&pId=3&fId=10>

&prnId=8&hnd=1&ord=7&docId=318&fop=0 (13.08.2023)

Ergün, Mustafa.”Öğrenme Teorilerine Genel Bakış ve Klasik Koşullanma”.

<http://www.egitim.aku.edu.tr/kuramsal.htm> (21.09.2023)

“Gençlik Programı Nedir?”.

http://www.ua.gov.tr/portal/page?_pageid=219,33592&_dad=portal&_schema=PORTAL
(02.10.2023)

Göksel, Asuman. “Avrupa Akdeniz Gençlik Eylem Programı”
<http://www.ua.gov.tr/youth/docs/tur/aagep-bilginotu-logolu.doc> (01.09.2023)

Grundtvig Öğrenme-Ortaklığı Klavuzu. 2020.
http://www.ua.gov.tr/socrates/docs/tur/Grundtvig_OgrenmeOrtakligiKlavuzuTR.pdf
(02.08.2023)

Isman, Aytekin ve Dabaj, Fahime. “Attitudes of Students towards Internet”. TOJDE
October 2023, Volume 5, Number 4.
<http://www.tojet.net/articles/117.htm> (01.09.2023)

Kruse, Kevin “Katılımcı Merkezli Eğitim;Yapısalcı Öğrenme ve Teknoloji”.
<http://E-Learningguru.Com/Articles> (17.08.2023)

Kutluata, Asuman. “BilgiYönetimi” Türkiye Bilişim Dergisi, 2021.
http://dergi.tbd.ogr.tr/yazarlar/22072021/asuman_kutluata.htm (22.10.2023)

“Lingua (Dil Öğrenim ve Öğretimi Programı)”
http://www.ua.gov.tr/portal/page?_pageid=218,33370&_dad=portal&_schema=PORTAL
(12.09.2023)

Liu, Yuliang.”Distance and Traditional Education”. TOJDE, January, 2021, Volume 3.
http://tojde.anadolu.edu.tr/tojde5/articles/yuliang_txt.htm (21.08.2023)

McGriff, S. J., “ISD Knowledge Base/Systems Theory”. October 27, 2019.
<http://www.personal.psu.edu/faculty/s/j/sjm256/portfolio/kbase/Systems&Change/systems.html>
(12.09.2023)

“Türkçe’nin Yabancı Dil Olarak Öğretilmesinde Avrupa Birliği, Kültürel İşbirliği Konseyi
Eğitim Komitesinin belirlediği bağlamlar kullanılabilir mi?”.
<http://www.ingilish.com/myessays2.htm> (12.05.2023)

Türkoğlu, Adil. “Teknolojinin Gelişimi Sürecinde Eğitimi Etkileyen Faktörler” 2023, Sayı 166.
<http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/167/index3-turkoglu.htm> (01.08.2023)